

Underlag konsekvensanalys Alva kultur

Regionsjukhus

Eftersom Norrlands universitetssjukhus är ett mottagningsområde för den norra sjukvårdsregionen har sjukhuset ett upptagningsområde som omfattar halva Sveriges yta. En mängd invånare som oavsett kriterier såsom bostadsort, kön, utbildning, ålder, etnicitet eller socioekonomisk tillhörighet är under en tid hänvisade till Norrlands universitetssjukhus.

Patientstruktur

Norrlands Universitetssjukhus har en annan patientstruktur än övriga sjukhus i länet. Här vistas svårt sjuka patienter från hela regionen, vilket också ger fler anhöriga som vill vistas nära patienterna. Fler yngre patienter och fler barn. Detta gör att Alva kultur når fler patienter och anhöriga än övriga sjukhusbibliotek i närområdet. Biblioteksstatistik från 2024 visar på dessa siffror när det gäller utlån till patienter och anhöriga:

Alva kultur - 983 lån

Lycksele sjukhusbibliotek - 50 lån

Skellefteå sjukhusbibliotek - 30 lån

Många av dessa patienter och anhöriga vistas endast en kort tid på sjukhus och lånar någon enstaka bok, så bakom siffrorna ryms många individer. En låntagare som är patient eller anhörig kräver också helt andra bibliotekariesurser än låntagare som är vårdpersonal. Vårdpersonal som ofta kan utnyttja självutlåningssystem och funktionen meröppet där en sådan finns.

Alva som mötesplats

Alva kultur är en centralt belägen mötesplats. Biblioteket riktar sig främst till patienter, anhöriga och vårdpersonal, men vikten av en centralt belägen mötesplats för alla bör inte underskattas. Ett tvärsnitt av befolkningen besöker sjukhuset vilket gör att Alva kultur möter många ovana biblioteksbesökare och många nysvenskar. Äldre som behöver hjälp i en digital värld eller hjälp att hitta vidare i sjukhuset. Det finns ett stort behov av ett varmt och välkomnande rum att vistas i för hjälp i en svår situation eller en stund av vila och avskildhet.

Konsekvens - minskade öppettider och minskad tillgänglighet.

Kultur och hälsa

Alva kultur arbetar med alla kulturformer och är en verksamhet som är rik och uppskattad av många. Det är programverksamhet såsom dans, film, musik, teater, litteratur, konst, slöjd, trädgård eller andra aktiviteter som kan erbjuda stimulans och glädje. Alva kultur samarbetar med lokala kulturinstitutioner, kulturkonsulenter, kommuner, föreningar och

bildningsförbund. Förhoppningsvis bidrar Alva kultur till att skapa en attraktiv arbetsplats. Kulturens betydelse för människans hälsa och välbefinnande är väl dokumenterad.

Konsekvens - vid en minskning av personalgruppen kommer verksamheten att förändras både till omfång och utbud.

Galleri Alva

Galleri Alva är en del av Alva kultur och här visas samtida konst av konstnärer som har någon form av regional anknytning. Årligen visas 10 utställningar och dessa fördjupas med ett samtal med utställande konstnär eller en konstpresentation. Förutom att visa fram utställningar av konstnärer visas här även utställningar från konsthögskolans elever och olika samarbeten med institutioner/museum och föreningar.

Galleri Alva är helt integrerat med rummet Alva kultur och blir en tillgänglig miljö när bibliotekspersonalen är på plats och under Alva kulturs öppettider. Det är sjukhusbibliotekets personal som låser upp lokalen, tänder olika typer av belysning, startar i gång olika videoverk, har kontakt med galleribesökare som är intresserade av att köpa ett konstverk eller har frågor kring utställningen, samt att personalen har koll på att konstverk inte utsätts för åverkan eller försvinner etc.

Konsekvens - tillgängligheten till Galleri Alva kommer att minska. En trolig konsekvens är minskade öppettider samt förändringar av öppettider med kort varsel p g a sjukdom eller liknande när tillgänglig personal blir färre.

Barnkliniken

Barn är en prioriterad målgrupp och Alva kultur har ett rikt samarbete med barnkliniken angående verksamhet gentemot sjuka barn och deras familjer. Ett samarbete som inkluderar en hel del uppsökande verksamhet ute på sjukhuset, där barnen besöks på avdelningen eller på lekterapin. Barn behöver mötas där de befinner sig. Sjukhusbiblioteket ersätter biblioteket som normalt finns i barns vardag: skolbiblioteket, hemmabiblioteket.

Konsekvenser - den uppsökande verksamheten kommer inte kunna utföras om Alva kulturs öppettider ska upprätthållas.

Konsekvenser kopplat till barns rättigheter

Att dra ned på en verksamhet som drabbar barn på sjukhus kan uppfattas som ett beslut som inte går i linje med Barnkonventionens artikel 3. För att leva upp till barnkonventionen ska en prövning av barnets bästa göras inför varje åtgärd som berör barn, direkt eller indirekt. Vid beslut att dra ned på verksamheten på Alva kultur, påverkas samarbetet med Lekterapin och Barn- och Ungdomscentrum. Här förmodas att barnets bästa inte beaktats i

första hand. Detta gäller kulturella aktiviteter, bokvagn, läsning och läsförståelse, där barn på sjukhus har samma rättigheter som barn i övriga samhället.

Likaså kan tolkningar av Barnkonventionens artikel 31 i vilken konventionsstaterna ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet samt rekreations- och fritidsverksamhet stå i strid med beslutet.

Uppsökande verksamhet ute på sjukhuset

Patienter som själva inte kan ta sig till sjukhusbiblioteket kan få besök vid sin sjuksäng, och det finns depositioner av böcker och tidskrifter på avdelningar och mottagningar. Detta ger patienter och anhöriga som hastigt och oplanerat hamnat på sjukhus tillgång till litteratur.

Konsekvenser - den uppsökande verksamheten kommer inte kunna utföras om Alva kulturs öppettider ska upprätthållas.

Utvecklingsmöjligheter

Antal besökare som varje dag besöker eller vistas på ett regionsjukhus ger också Alva kultur ett rikt underlag för utveckling av verksamheten.

Ett par sjukhus som har cancervård för barn, såsom t ex Drottning Silvias barnsjukhus, arbetar med Läsklubb. Det är ett sätt att möta barnen närmare och mer regelbundet med litteratur och är en verksamhet som planeras tillsammans med lekterapin på NUS.

Ett arbete med biblioterapi, som det satsats på i form av utbildning och implementering, har det senaste åren påbörjats på Alva kultur. Där finns det goda möjligheter att utveckla arbetet gentemot fler personal- och patientgrupper, såsom män med prostatacancer. Tillsammans med personal på SPEVA/MAVA, Medicincentrums specialistvård, har Alva kultur planerat att arbeta med denna verksamhet. Detta är förankrat och avdelningen ser gärna över möjligheterna att integrera biblioterapi i det palliativa arbetet.

Flytten till den nya psykiatribyggnaden ger Alva kulturs personal möjlighet att samordnat rikta verksamhet gentemot hela den patientgruppen

En konsekvens av besparingsförslaget innebär starkt försämrade utvecklingsmöjligheter... Den bibliotekarietjänst som blir kvar....

Bilaga

Formuleringar och tankar som vi fått oss till del från andra verksamheter

Norrlands universitetssjukhus är ett regionsjukhus i till ytan Sveriges största region, där biblioteket bidrar till hög nivå och den kvalitet som åligger ett universitetssjukhus. Allt detta står nu på spel och riskeras. En bortplockad halverad arbetsinsats får självklart mycket större negativa effekter än "bara" ett på pappret halverat resultat.

Bibliotekssystem och liknande kostar precis lika mycket trots att biblioteket minskats ned, administrationen av sådant tar lika mycket arbetstid. Det innebär att arbetstiden för den bibliotekarie som är kvar procentuellt blir mer administrativ än innan, dvs resultatet av verksamheten ger mindre än innan. Lokaler/system står kvar och ska underhållas. Det som istället försvinner är det som verkligen sparar kostnader i andra delar av regionen (i vården) - patienter som mår bättre av att få tillgång till kultur + samtal och möten kring den samma.

Bibliotekets verksamhet och personal är en resurs på sjukhuset som med sitt arbete genererar hälsofrämjande effekter för patienter och personal. Alva kultur är ett unikt kulturcentrum på sjukhuset – ett utåtriktat, kreativt centrum, en nationell förebild, en mötesplats, ett rum för människor i svåra livssituationer

Färre publika arrangemang kommer att kunna anordnas. Bibliotekets möjlighet att vara en mötesplats för alla och göra samhället mer tolerant och kreativt minskar.

En plats där alla - oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder - ska kunna delta aktivt och känna gemenskap. Kultur- och fritidsaktiviteter skapar ofta mötesplatser mellan människor med olika bakgrund vilket överbryggat klyftor och öppnar upp för ett mer tolerant samhälle.

Statistik vårdplatser m m, avser 2024:

Vårdplatser (disponibla i genomsnitt för året)

• Umeå	363
• Skellefteå	119
• Lycksele	44
Totalt	526

Antal mottagningsbesök (läkare och övriga kategorier)

• Umeå	565.333
• Skellefteå	221.769
• Lycksele	73.610
Totalt	860.712

Antal avdelningar/mottagningar

• Umeå	71
• Skellefteå	35
• Lycksele	21
Totalt	127

Antal patienter som är barn (< 18 år)

• Umeå	18.035
• Skellefteå	8.335
• Lycksele	3.330
Totalt	29.700

Boende på Hotell Björken 2024

- Patienter 22 815 st
- Anhöriga 3181 st